

ΕΠΙΚΑΙΡΑ

Ο φόνος του αθλητή Πεταλλίδη, που προσπάθησε να σώσει τις φτωχές εργάτριες από την επίθεση των σατύρων ευζώνων στα Νέα Σφαγεία, προκάλεσε τη γενική αγανάχτηση της κοινωνίας. "Ωστε λοιπόν γι αυτό πληρώνομε φόρους, για να συντηρούμε ένα τέτιο στρατό που να φυλάγει εἴθην τὴ χώρα ἀπὸ ἕνα πιθανὸ μελλοντικὸ ἐχθρὸ, μὰ πὸν νὰ εἶναι ὁ ἴδιος ἕνας ἐπικίνδυνος ἐχθρὸς μέσα στὸν τόπο ; Οἱ ἄντρες πὸν τάχτηκαν ἀπὸ τὴν πολιτεία γιὰ νὰ τηροῦν τὴν τάξη, πὸν πρῶτα πρῶτα ἀπ αὐτοὺς ἔπρεπε νὰ περιμένει μὰ προστασία κάθε ἀδύνατο πλᾶσμα, κατάντησαν νὰ εἶναι τὸ φόβητρο τῶν φτωχῶν κοριτσιῶν πὸν γυρίζουν τὸ βράδυ ἀπὸ τὴ δουλειά τους. Κι ἂν βρεθῆ κανένας τίμιος ἄνθρωπος νὰ θελήσει νὰ τὰ προστατέψει ἀπὸ τοὺς κτηνανθρώπους, κινδυνεύει νὰ βρῆ τὸ θάνατο. Αὐτὸς εἶναι ὁ πολιτισμὸς μας, ὁ ἀνδρικός πολιτισμὸς, γιὰ τὸν ὅποιον καυχιοῦνται ; Κι ὅμως ἂν καμιά γυναίκα φανῆ στὴν ἀστυνομία πὸς ἐνοχλεῖ ἕναν ἄντρα, ἢ ἀστυνομία ἡθῶν θὰ τρέξει ἀμέσως νὰ τὸν προστατέψει, νὰ περιαρπάξει τὴ γυναίκα, νὰ τὴν καταγράψει στὰ βιβλία της ὡς κοινή, νὰ τὴ φυλακίσει, κτλ. Μὰ γιὰ τοὺς ἄντρες πὸν ἐπιτίθενται στὰ κορίτσια, δὲν ὑπάρχει ἀστυνομία ἡθῶν ; Αὐτὰ εἶναι τὰ ἀποτελέσματα τῆς διπλῆς ἠθικῆς, πὸν εἶναι τὸ αἶσχος τοῦ δῆθεν πολιτισμένου κόσμου. Κι ἂν τολμήσει κανένας νὰ καταγγεῖλει τὴν κατάσταση, τοῦ βάζουν φίμωτρο ἢ τὸν στέλνουν σὲ κανένα μακρυνὸ νησί.

* *

Ἡ ἀκούραστη καὶ σοφὴ ἑλληνίδα ἐπιστήμονας κ. Ἀγγελικὴ Παναγιωτάτου ἔκανε μὴ ἐμβριθέστατη ἀνακοίνωση στὴ «Διεθνή Ἑταιρεία Τροπικῶν νόσων Αἰγύπτου». Τὸ θέμα ἦταν ἐξαιρετικὰ ἐνδιαφέρον, «Αἱ Λαϊσμανιάνσεις εἰς τὴν Μεσόγειον». Πρώτη στὴν Ἀλεξάνδρεια ἢ κ. Παναγιωτάτου παρατήρησε καὶ τίς δυὸ μορφές τῆς νόσου καὶ ἀνακοίνωσε ἀπὸ τὸ 1922 τίς παρατηρήσεις της σὲ εὐρωπαϊκὴς ἐπιστημονικὴς ἑταιρίες πὸν εἶναι μέλος τους.

Ὁ πρόεδρος τῆς Ἑταιρίας, Γάλλος καθηγητῆς, τὴ συγχάρηκε θερμότατα γιὰ τὴ σοφὴ της ἀνακοίνωση

πού τιμᾶ τὴν ἑλληνικὴ ἐπιστήμη. Κι ὁ «Ἀγώνας» τὴ συγχάριρει ἀκόμα πιδ θερμά, γιατί τίμησε τόσο λαμπρὰ τὴν ἑλληνίδα ἐπιστήμονα.

Κι ἔμως—τί περίεργο!—ἦ κ. Ἀγγελικὴ Παναγιωτάτου δὲ θὰ μπορούσε νὰ ἐκλεγῆ οὔτε κἂν κοινοτικὸς σύμβουλος στὸ Καπανδρίτι!

* *

Στὴν «Πρωτᾶ» τῆς 13 Ἰανουαρίου ἐ. ἔ. δημοσιεύεται μιὰ λεπτομερὴς περιγραφὴ τῶν γερμανίδας περιπετειῶν τῆς κ. Ἰντας Μόντεναχ, πού δείχνουν ἄλλη μιὰ φορὰ πὼς οἱ γυναῖκες ὄχι μόνο ἐνδιαφέρονται γιὰ τὰ κοινά, ἀλλὰ μποροῦν καὶ νὰ κάνουν μεγάλες θυσίες γιὰ νὰ ἐξασκήσουν τὰ πολιτικὰ τους δικαιώματα, θυσίες πού δύσκολα θὰ τις ἔκανε κι ἓνας ἄντρας. Ἡ κ. Μόντεναχ, κάτοικος καὶ ἐκλογέας τοῦ Σάαρ, ἔμεινε στὴ Σαγγάη. Ἦταν γραμμένη στὸν πρῶτο κατάλογο τῶν κατοίκων τοῦ Σάαρ, ἀλλὰ ἐπειδὴ εἶχαν ἐγερθῆ ἀντιρρήσεις, τὴν εἶχαν διαγράψει. Ἐπειτα ἀπὸ μακροὺς ἀγῶνες κατώρθωσε νὰ ἀποδείξει τὰ δικαιώματά της καὶ νὰ ξαναγραφῆ στοὺς ἐκλογικοὺς καταλόγους. Ἐπειδὴ δὲν ἐπρόφθαινε μὲ κανένα ἄλλο μέσον, ταξείδεψε μὲ ἀεροπλάνο ἀπὸ τὴ Σαγγάη στὴ Σιδηρία καὶ πῆρε τὴν ταχεῖα ἀμαξοστοιχία πού θὰ τὴν ἔφερνε στὸ Βερολίνο τὴς 11 Ἰανουαρίου. Μὲ τὴς χιονοθύελλες ἔμως, καθυστέρησε δυὸ μέρες καὶ μόλις στίς 13 Ἰανουαρίου, τὴ μέρα τοῦ δημοψηφίσματος, ἔφτασε στὸ Βερολίνο. Καὶ πάλι ἔμως δὲ θὰ κατώρθωνε ἡ κ. Μόντεναχ νὰ ψηφίσει, γιατί εἶχε διαταχθῆ νὰ διακοποῦν ὅλες οἱ σιδηροδρομικὲς συγκοινωνίες μὲ τὸ Σάαρ. Ἡ κ. Μόντεναχ δὲν ἀπελπίστηκε. Ζήτησε ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖο Ἀεροπορίας νὰ τῆς διαθέσει ἀεροπλάνο καὶ νὰ τῆς ἐπιτραπῆ ἀπὸ τὴν κυβέρνησι τοῦ Σάαρ νὰ προσγειωθῆ στὸ Σάαρ. Ἡ ἄδεια χορηγήθηκε καὶ ἡ κ. Μόντεναχ ἔφτασε στὸ Σάαρ ἐξαντλημένη τέλεια, κατώρθωσε ἔμως, μὲ τὰ ἐμπόδια, νὰ ἐξασκήσει τὰ ἐκλογικὰ της δικαιώματα.

* *

Ἡ Διεθνὴς Ἐπιτροπὴ, πού διόρισε ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν γιὰ νὰ ἐποπτεύσει τὸ δημοψήφισμα τοῦ Σάαρ, εἶχε τρία μέλη, καὶ μεταξὺ αὐτῶν μιὰν Ἀμερικανίδα κ. Οὐάμπω.

Ἡ Ἐπιτροπὴ αὐτὴ ἐξετέλεσε μὲ μεγάλο ζῆλο καὶ ἀμεροληψία τὸ πολὺ βαρὺ ἔργο της καὶ δὲν ἀκούστηκε κανένα παράπονο γιὰ κανένα ἀπὸ τὰ μέλη της, οὔτε ἀπὸ αὐτὴ τὴ φασιστικὴ Γερμανία, πού τόσο πολεμᾷ τὴ γυναικεῖα ἐργασία.

* *

Σὲ μιὰν ἀπογευματινὴ ἑφημερίδα τοῦ περασμένου μῆνα διαβάσαμε τὴν ἀκόλουθη εἴδηση:

Ἐντὸς τοῦ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Μητροπόλεως καταστήματος τοῦ Χ. Λαμπροπούλου, ἀπεπειράθη ν' αὐτοκτονήσῃ λαβὼν 20 δισκία κινίνης ὁ ἐπάλληλός του Θ. Οἰκονομίδης, διότι οἱ οἰκεῖοι τοῦ ἠγοοῦντο νὰ τοῦ δίδουν 50 δραχμὰς μηνιαίως ἐκ τοῦ μισθοῦ του διὰ νὰ λαμβάνῃ μαθήματα βιολίου.

Στὰντα κρύβεται μεγαλύτερη τραγωδία σὲ λιγότερες γραμμές. Ποιὸς θὰ γλυτώσει τὰ ἐργαζόμενα παιδιὰ ἀπὸ τὴν ἐκμετάλλευσή τοῦ ἐργοδότη; μὰ καὶ ποιὸς

θα γλυτώσει τὰ ἐργαζόμενα παιδιά ἀπὸ τὴν ἐκμετάλ-
λευσι τῶν «οἰκείων» ; Καὶ ἐν τούτοις ὑπάρχει ἕνας
Νόμος (ΧΠΘ' τοῦ 1891) ποῦ λέει ὅτι τὰ ἐργαζόμενα
παιδιά ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ διαχειρίζονται τὰ λεφτὰ
τῆς δουλειᾶς τους, — 50 δρ. τὸ μῆνα γιὰ νὰ μάθει βιολλί.
Καημένε μικρὲ δουλευτή !

* *

Σ' ἕνα χρονογράφημά του στὸ «'Ελεύθερο Βήμα» ὁ
Φορτούνιο, ποῦ δὲν ἀφίνει εὐκαιρία νὰ μὴ χτυ-
πήσει τὴ δουλειὰ τῆς γυναίκας ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι της,
χύνει δάκρυα κροκοδείλια γιὰ τὴ σημερινὴ θέση τῆς
γυναίκας ὑπαλλήλου, παίρνοντας ἀφορμὴ ἀπὸ τὴ δίκη
τῆς Ράμμου στὸν Πειραιᾶ. Καὶ γράφει :

«Σ' αὐτὴ τὴ δίκη, στὸ πρῶτο ἐπίπεδο ἐδ. κάζετο μία
κυρία, ποῦ τύφλωσε τὸν ἐραστή της μὲ βιτριόλι, ἀλλὰ
στὸ βᾶθος παρήλαυσε, μὲ τὰ βωβὰ πρόσωπα, τὸ με-
γάλο καὶ ἑμαδικὸ δρᾶμα τῶν ἐργαζομένων κοριτσιῶν !
Εἶδαμε νὰ σκιαγραφοῦνται μόλις, βίαια, περατικὰ,
μερικὲς συφοριασμένες μορφές, κάποια δακτυλογραφά-
κια, ποῦ διεφθάρησαν, γέμισαν ἀρρώστειες, γιὰ ἕνα
μισθουλάκο καὶ μερικὰ ζευγάρια μεταξωτὲς κάλτσες.
Πέρασαν οἱ πένθιμες αὐτὲς σκιὲς τῆς σύγχρονης γυ-
ναικείας ζωῆς, γιὰ νὰ διηγηθοῦν διακριτικὰ τὴ μ'ζέ-
ρια ἐνὸς καινούργιου ἐρωτικοῦ καθεστῶτος, ποῦ ἐγκαι-
νιάσθη στὴν Ἑλλάδα ἀφ' ὅτου ἡ γυναίκα βγήκε ἀπὸ
μεγάλῃ κλίμακα, στὴ βιοπάλη. Τί χαρακτηρίζει αὐτὸ
τὸ καθεστῶς ; Ὁ δονζουανισμὸς τοῦ πάτρονος ὁ εὐκο-
λος θρίαμβος τοῦ ἐργοδότη. Ἔχετε ἐργασία στὰ χέ-
ρια σας, ἔχετε κατάστημα, γραφεῖο, ποῦ χρειάζεται
πωλήτριες, ταμίες, λογίστριες, δακτυλογράφους ;...
Μπορεῖτε νὰ ἔχετε χαρμί. Εἶν' ἕνας δονζουανισμὸς ἐκ
τοῦ ἀσφαλοῦς. Πρὸ τοῦ πολέμου, δταν τὸ κορίτσι στὴν
Ἑλλάδα ζοῦσε ἀπὸ τὸ σπίτι καὶ γιὰ τὸ σπίτι, ὁ μό-
λις ἀνατέλλων τότε φεμινισμὸς εἶχε ξιφουλκήσει κατὰ
τοῦ καθεστῶτος αὐτοῦ μὲ τὸ σύνθημα :

— Γυναίκες, ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι ! Στὴν ἐργασία, στὴ
βιοπάλη ! Ὅταν ἀρχίσετε νὰ κερδίζετε μονάχες σας
τὸ ψωμί σας θὰ βρῆτε τὴν οἰκονομικὴ αὐτοτέλειά σας
καὶ μαζί μ' αὐτὴν τὴν ἠθικὴ καὶ πνευματικὴ ἀνε-
ξαρτησίαν σας ! Δὲ θὰ εἶσατε πιά σκλάβες τῶν πατέ-
ρων καὶ τῶν ἀδελφῶν σας ! Θὰ ζήσετε σὰν ἄνθρωποι,
σὰν πλάσματα αὐτεξούσια !

Καὶ νὰ λοιπὸν, τὸ ἀποτέλεσμα : Βγήκανε στὴν ἐρ-
γασία κι' ἀντὶ νὰ γίνουν ἀνεξάρτητες, ἔγιναν σκλάβες
πολὺ χειρότερες. Γιατὶ ἀπὸ τὴ «σκλαβιά» τοῦ πατέρα
καὶ τοῦ ἀδελφοῦ, ἔπεσαν στὴ δουλειὰ τοῦ πάτρονος,
ἐνὸς ξένου. Καὶ πῶς θέλετε νὰ μεταχειρισθοῦν αὐτὰ
τὰ κορίτσια, παρὰ ὡς... στρατὸν ἠττημένο !... Ἐκδία-
σμοί, ἀποπλανήσεις, ἐκτρώσεις, ἀρρώστειες, ὀλη ή
ἀθλιότης τῆς σεξουαλικῆς τραγωδίας...».

Μάλιστα, κύριε Φορτούνιο. Τὴν ἀναγνωρίζομε τὴν
κατάσταση. Ἀλλὰ, ἐπὶ τέλους, πρέπει ἡ γυναίκα νὰ
δεχτῆ ἢ τὴ μία σκλαβιά ἢ τὴν ἄλλη ; ἢ τοῦ πατέρα,
τοῦ ἀδελφοῦ, τοῦ συζύγου ἢ τοῦ ἐργοδότη ; Χάθηκε ὁ
ἴσιος δρόμος ; Δὲν ὑπάρχει ζωὴ ἀνθρώπινη γι' αὐτὴ,
ζωὴ τίμια καὶ ἐλεύθερη ; Ὡ ; πότε θὰ εἶναι αὐτὴ τὸ
πρὸ βασιανισμένο θῦμα τῆς σημερινῆς κοινωνίας καί τῆς
πολιτικῆς μηχανῆς γιὰ τὴν ὁποία δουλεύει, πληρώνει
φάρους καὶ στὸ τέλος ἀτιμάζεται κιόλας ; Ὡ ; πότε ;